

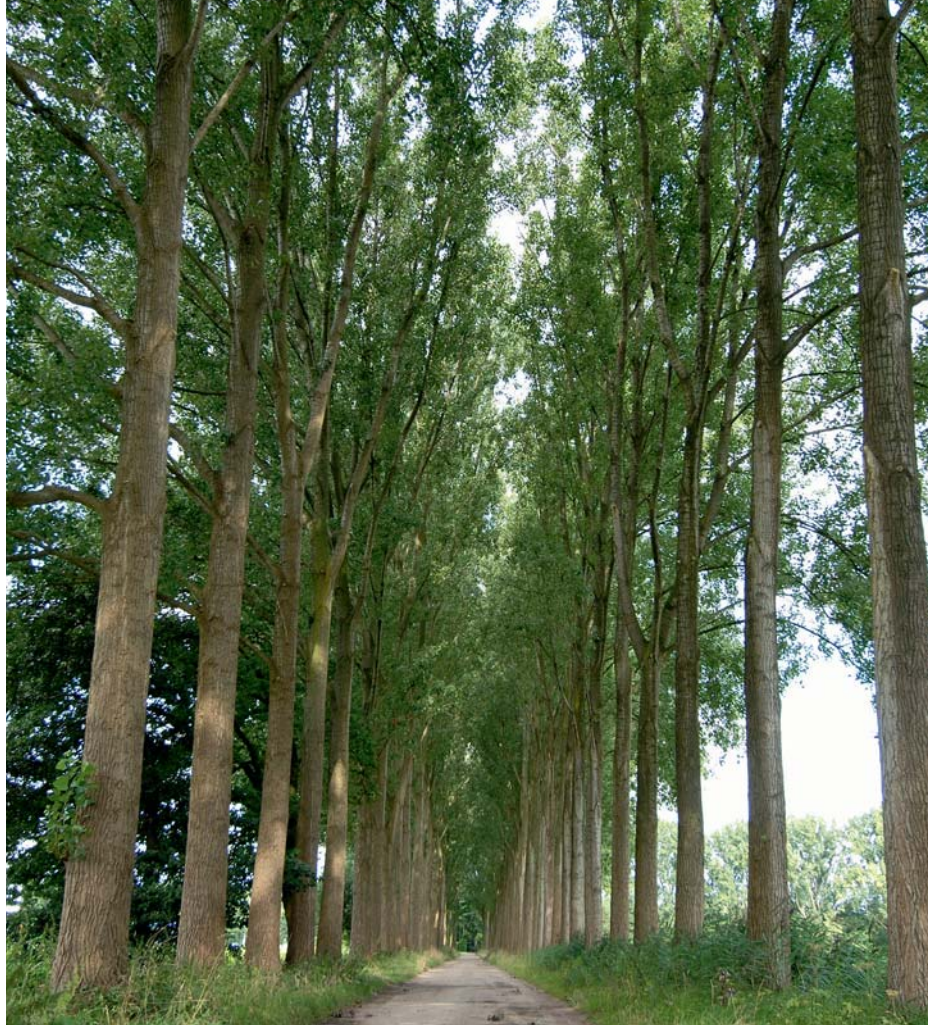
De populier is misschien wel de meest Hollandse boom. Vanwege zijn omvang is hij niet echt geschikt voor de doorsnee tuin, maar wel voor park en landschap. Het aanbod is groot, maar niet alle soorten en cultivars zijn even geschikt.

Tekst en fotografie: Emiel van den Berg

Populus behoort, samen met de eveneens oer-Hollandse wilg, tot de Salicaceae ofwel wilgenfamilie. De Nederlandse naam van Populus is populier of peppel. Het Italiaanse woord populus betekent volk en verwijst naar het ratelende geluid van populierenblad waardoor de Romeinen de vergelijking maakten met het gekraak van het Italiaanse volk. Net als wilgen zijn populieren tweehuizig; de mannelijke en vrouwelijke bloemen bevinden zich aan verschillende bomen. En net als wilgen houden ook populieren van vochthoudende grond, daarom groeit er zo'n enorm aantal binnen onze landgrenzen. Niet alleen in landschappelijke gebieden overigens, ook in steden zijn door de jaren heen heel wat populieren aangeplant. Voordeel in die stedelijke gebieden is de snelle groei van Populus. Met populieren krijgt een woonwijk binnen enkele jaren een volwassen groene aanblik waarbij de bomen meestal dienen als wijkers. Na een tiental jaren worden ze gekapt waarna, zich inmiddels ontwikkelde, langzaam groeiende bomen hun rol overnemen. Nadeel overigens is de takbreuk en wortelopdruk die, afhankelijk van de soort en cultivar, bij populieren voorkomt. Vrouwelijke bomen kunnen een overdaad aan pluizen voortbrengen wat ook als negatieve eigenschap wordt ervaren.

SPAANPLAAT

Populus telt circa 35 soorten en een veel groter aantal cultivars. Belangrijk voor de houtteelt zijn de groep balsempopulieren en de groep zwarte populieren (waartoe onder andere ook de Canadese populier behoort). Het witachtige zachte populierenhout kent weinig tekening. Omdat het hout makkelijk trekt en relatief snel verrot, wordt het vooral gebruikt voor de papier- en luciferindustrie. Ook wordt het verwerkt tot spaanplaat en houtwol. Omdat het droge hout nagenoeg reukloos is, gebruikt men het ook voor de vervaardiging van eenmalig fust voor groenten en fruit. Ook voor wegwerppallets en klompen gebruikt men populierenhout.

Populus x canadensis 'Robusta'

De oer-Hollandse populier

Veel populieren groeien uit tot grote bomen met rechte stammen. De spitse knoppen zijn door schubben omhuld en scheiden soms een geurende hars of balsem af waaruit balsemolie wordt gemaakt. Tot de groep balsempopulieren behoren onder andere *P. nigra*, *P. balsamifera* en *P. trichocarpa*.

Populieren kunnen een leeftijd van 100 tot 200 jaar behalen, maar voor de houtindustrie zijn ze na 20 tot 30 jaar al groot genoeg om omgezaagd te worden. De Amerikaanse populier, *P. deltoides*, is binnen 20 jaar al circa 25 meter hoog.

KLONEN

Wie populieren aanplant, kijkt goed welke de beste klonen zijn. *P. x canadensis* - een kruising tussen *P. nigra* en *P. deltoides* - kent een drietal goede mannelijke vertegenwoordigers. 'Ellert' is een kloon met een rechte stam en een breed ovale kroon tot 20-25 meter hoogte. De boom is goed windbestendig. 'Koster' is een snelle groeier met een eerst nog piramidale kroon die later breder wordt. Het blad loopt later uit maar blijft ook langer aan de boom. 'Robusta' is al in 1890 in Frankrijk gevonden en heeft eerst nog een smalle habitus maar groeit daarna breed en tot

een hoogte van ruim 30 meter uit. De stam is recht en de steil opgaande vertakking regelmatig. Deze boom loopt vroeg uit maar in de regel valt het blad vanwege roestaantasting ook eerder af.

P. x canescens is een kruisingsvorm van *P. alba* en *P. tremula*. De laatste heet ratelpopulier omdat de bladeren bij wind een opvallend ritselend geluid maken. De ratelpopulier is bij velen bekend maar zeker niet de beste populier vanwege de gevoeligheid voor kanker. Van de kruisingsvorm *P. x canescens* is de 20 tot 25 meter hoge 'De Moffart' een goede keuze vanwege de volle ronde kroon en het donkergroene blad. Opvallend is de lichtgrijze bast van deze mannelijke boom.

Een oude bekende is *P. nigra* 'Italica'. Gevonden in Noord-Italië en geselecteerd vanwege de zuilvormige habitus die ruim boven de 20 meter uitkomt. Nadeel van deze mannelijke vorm is dat er soms takken uit de boom kunnen waaien. De kroon van cultivar 'Vereecken' groeit ovaalvormig uit en die van 'Brandaris' nog wat breder. *P. simonii* 'Fastigiata' wekt met zijn naam de indruk ook zuilvormig te groeien, maar deze populier vormt uiteindelijk een brede kroon.